

رہبر انقلاب اسلامی در دیدار با نخبگان و استعداد‌های برتر علمی

اگر جنایات غزه متوقف نشود، نمی‌توان جلوی مقاومت را گرفت

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری؛ رهبر معظم انقلاب اسلامی صبح روز گذشته در دیدار حدود هزار نفر از نخبگان و استعداد‌های برتر علمی کشور، خواستار یک جهش تازه و مبتکرانه علمی و ورود به فصل تازه‌ای از فعالیت‌های نوآورانه در مراکز و محیط‌های علمی- دانشگاهی شدند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای هم‌چنین با اشاره به جنایت‌های رژیم صهیونیستی در نسل‌کشی مردم فلسطین در غزه، قطع ضروری بمباران‌ها را مورد تأکید قرار دادند و با اشاره به نقش ملموس آمریکایی‌ها در سیاست‌گذاری اقدامات صهیونیست‌ها، گفتند: ملت‌های مسلمان و حتی مردم غیرمسلمان جهان از جنایات جاری رژیم اشغالگر جدا عصبانی هستند و اگر این وحشی‌گری‌ها ادامه یابد، مسلمانان جهان و نیروهای مقاومت بی‌تاب می‌شوند و دیگر کسی نمی‌تواند جلوی آنها را بگیرد. رهبر انقلاب، قضایای جاری فلسطین را جنایت عیان رژیم صهیونیستی و نسل‌کشی آشکار در مقابل چشم همه جهانیان خواندند و گفتند: اعتراض مسئولان برخی کشورها در مکالمات خود با مسئولان ما این بوده که چرا فلسطینی‌ها غیرنظامیان را کشته‌اند؟ این حرف خلاف واقع است؛ چراکه ساکنان شهرک‌ها غیرنظامی نیستند و مسلح هستند، ولی با حتی فرض غیرنظامی بودن، چه تعداد از آنها کشته شدند و چه تعداد از غیرنظامیان فلسطینی این روزها به شهادت رسیده‌اند؟ حضرت آیت‌الله خامنه‌ای افزودند: رژیم غاصب صد برابر آن تعداد، یعنی چند هزار زن و بچه و پیر و جوان غیرنظامی را در این چند روز کشته است و با بمباران مراکز پرجمعیت و ساختمان‌هایی که می‌داند محل سکونت غیرنظامیان است، جلوی چشم مردم دنیا در حال جنایت است. ایشان با تأکید بر اینکه دولت غاصب صهیونیستی به علت این جنایات قطعاً باید محاکمه شود، دولت آمریکا را مسئول سیاست‌های رژیم غاصب دانستند و افزودند: براساس اطلاعات متعدد، سیاست‌گذار و تنظیم‌کننده سیاست جاری این روزهای رژیم صهیونیستی، آمریکایی‌ها هستند و آمریکا در این قضیه مسئول است و باید مسئولیت خود را بشناسد. رهبر انقلاب با تأکید بر اینکه مجبوران‌ها باید فورا قطع شود، اجتماعات ملت‌های مسلمان در کشورهای اسلامی و حتی غیرمسلمانان در آمریکا و اروپا را نشانه عصبانیت جدی ملت‌ها از جنایات رژیم صهیونیستی برشمردند و گفتند: اگر این جنایات ادامه پیدا کند، مسلمانان و نیروهای مقاومت بی‌تاب می‌شوند و دیگر کسی نمی‌تواند جلوی آنها را بگیرد. این واقعیت را باید بداندن و این توقع را مطرح نکنند که نگذارید فلان گروهِ فلان کار را انجام دهد.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای افزودند: البته رژیم صهیونیستی هر کاری بکند نمی‌تواند شکست مفتضحانه خود در این قضیه را جبران کند. در ابتدای این دیدار حضرت آیت‌الله خامنه‌ای پس از سخنان هفت نفر از نخبگان عرصه‌های خورور، فناوری کوانتوم، کشاورزی، مبارزه با آلودگی هوا، عدالت اقتصادی-اجتماعی، طب سنتی و زیست‌بوم دانش‌بنیان کشور، توجه مسئولان فعال و پیگیر قوه مجریه به نکات مورد نظر نخبگان و پیوند جامعه نخبگانی کشور با مدیران جوان سطوح مختلف دولت را ضروری خواندند. ایشان با اشاره به آغاز یک جهش علمی و تحرک و جوشش پررنگ در محیط‌های دانشگاهی در حدود دو دهه قبل، گفتند: افزایش سرعت رشد علمی کشور و رسیدن آن به ۱۲ برابر متوسط سرعت رشد جهانی، از نتایج مبارک آن حرکت بود و اکنون نخبگان، دانشجویان و مراکز علمی-دانشگاهی کشور باید خود را برای یک خیز جدید و فصل تازه‌ای از تحرک مبتکرانه علمی آماده کنند. رهبر انقلاب تحرک علمی برخی کشورهای منطقه را پس از مشاهده پیشرفت علمی ایران یادآور شدند و افزودند: نباید به نتایج حرکت قبلی مغرور شویم و از مسابقه علمی جاری در دنیا عقب بمانیم؛ چراکه با وجود همه پیشرفت‌ها، هنوز از لحاظ دانش و علم عقب هستیم. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با اشاره به سخنان امیر مؤمنان (ع) درباره قدرت علم، گفتند: «العلُّم سلطان»؛ بنابراین اگر بخواهیم کشور از آسیب‌های متعارف دنیا مصون بماند، باید برای پیشرفت‌های علمی به جد تلاش کنیم. رهبر انقلاب سرمایه‌گذاری مادی دولت، سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و «سرمایه‌گذاری محیط‌های علمی به معنای تلاش برای ابتکار، نوآوری و یافتن راه‌حل‌های میان‌بر حل مشکلات» را لازمه حرکت جدید جامعه نخبگانی و علمی دانستند و گفتند: باید با استفاده از همراهی دولت و مسئولان و مدیران جوان کشور و همت همه نخبگان، این جهش جدید را محقق کنیم. ایشان آینده کشور را روشن و امیدبخش خواندند اما افزودند: تجربه به ما می‌گوید باید از فرصت موجود کنونی حداکثر استفاده را بگیریم و با تأکیه بر اراده و توان وزیرساخت‌های موجود در کشور، شیب صعودی پیش‌رو را با قوت پشت‌سر بگذاریم. رهبر انقلاب نبود اراده، یاس و بی‌اعتمادی به توانایی خود را از جمله موانع پیشرفت هر ملت برشمردند و با اشاره به سخنان تحقیرآمیز یکی از نخست‌وزیران دوره طاغوت درباره ناتوانی ملت ایران در ساخت لوله‌نگ یا لوله آفتابه گلی گفتند: در دوره طاغوت، همه عوامل عدم پیشرفت و ادامه عقب‌ماندگی جمع بود اما امروز به فضل الهی هم اراده و هم توان

حرکت و پیشرفت علمی وجود دارد. ایشان چند میلیون جوان دانش‌آموخته و دانشجویان ثروتی بزرگ و باارزش خواندند و افزودند: بسیاری از این جوانان با انگیزه و با روحیه، پیشنهادهای باارزشی برای حل مشکلات دارند. رهبر انقلاب، خواست و توانستن را دو واقعیت امروز کشور خواندند و افزودند: اگر مسئولان، مراکز علمی و نخبگان از این فرصت استفاده نکنند، به ایران و تاریخ کشور ظلم می‌شود. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای علم را مانند همه دارایی‌ها، مسئولیت‌آور دانستند و افزودند: هرکسی در هر دانشی نخبه می‌شود و به رتبه‌ای دست می‌یابد، هم از آن دانش و هم از اعتباری که به‌واسطه آن دانش در جامعه به دست می‌آورد، باید در جهت خدمت به مردم استفاده کند. رهبر انقلاب با استناد به سخنانی از امیر مؤمنان (ع) مبنی بر تعهد علما و دانشمندان برای شناخت و دفاع از مظلوم در مقابل ظلم گفتند: واکنش در مقابل جنایات رژیم صهیونیستی در غزه، جزء مسئولیت‌هایی است که پرورگار بر عهده دانشمندان گذاشته است. رهبر انقلاب در ادامه سخنانشان با اشاره به تذکرات قبلی درباره اصلاح رویه مشروط‌بودن ارتقای اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها به مقالات علمی، از استمرار این روند غیرمنطقی انتقاد کردند و گفتند: مقاله‌نویسی و انتشار تحقیقات و مقالات اسنادی معتبر در مجلات و مراکز علمی دنیا و شرکت در مسابقه علمی جهان کار خوبی است که حتماً باید انجام بگیرد اما منوط‌کردن ارتقای اعضای هیئت علمی به این موضوع، منطقی نیست. ایشان افزودند: البته مقالات علمی خوب، مایه ارتقای شهرت و اعتبار علمی کشور است که دستگاه‌های مدیریت علمی کشور باید برای این ارتقا، راه‌های مناسبی پیدا کنند تا رتبه علمی کشور در رتبه‌بندی‌های جهانی تنزل پیدا نکند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با تأکید بر اینکه هدف اصلی از تولید مقالات علمی و پژوهشی و پایان‌نامه‌ها کمک به حل مسائل کشور باشد، افزودند: بهداشت و سلامت، مسکن، امنیت، تغذیه، خانواده، محیط زیست، اصلاح ساختارهای حکومتی و ارتباطات بین‌المللی از جمله مسائل کشور است که باید مقالات و پژوهش‌های علمی قوی دارای راه‌حل برای آنها تولید شود و در این زمینه نباید به کارهای روزنامه‌ای و یادداشت‌های به‌اصطلاح ژورنالیستی اکتفا شود. رهبر انقلاب در بیان نکته پایانی، به تبیین وظیفه مسئولان در قبال نخبگان پرداختند و گفتند: مسئولان کاری کنند که نخبه احساس مفیدبودن بکند. ایشان از جمله عوامل مهاجرت نخبگان را (که گاهی حرف‌های مبالغه‌آمیزی هم درباره آن مطرح

معصومه معظمی؛ دریای خزر از قدیم‌الایام یکی از دریاهای

محصور میان ایران و روسیه بوده است. طی چند دوره تاریخی، روسیه پس از جنگ بخش‌های مهمی از سواحل ایران در خزر را از کشور ما جدا کرده و کشورهای جدیدی را به وجود آورده است. برای مثال می‌توانیم به قراردادهای تنکین ترکمانچای و گلستان اشاره کنیم که بخشی از قراردادهایی است که به موجب آنها، بخش‌هایی از سواحل غربی و شرقی ایران در دریای خزر جدا شدند.
بنابراین، پس از تشکیل اتحاد جماهیر شوروی، دولت جدید به‌منظور دلجویی از ایران، قراردادهای ۱۹۲۱ و ۱۹۴۰ را منعقد کرد. حاکمان دولت کارگری جدید روسیه که تازه به قدرت رسیده بودند، تلاش کردند در این قرارداد اصل انصاف را رعایت کرده و با ایران وارد تعامل شوند و بر این اساس در نخستین قرارداد خود در سال ۱۹۲۱ به توافقی درباره تعیین سهم و استفاده از دریای کاسپین رسیدند. از این رو در فصل باردهم متن قرارداد ۱۹۲۱ (۱۲۹۹ خورشیدی) ایران و شوروی آمده است: «نظر به اینکه مطابق اصول بیان‌شده در فصل هشتم این عهدنامه منعقد در دهم فورال ۱۸۲۸ مابین ایران و روسیه در ترکمنچای نیز که فصل هشتم آن حق داشتن بحریه را در بحر خزر از ایران سلب کرده بود، در وجه اعتبار ساقط است، لهذا طرفین معظمتین متعاهده به‌همدی می‌دهند که از زمان امضای این معاهده هر دو بالاسویه حق کشتیرانی آزاد در زیر بیرق‌های خود در دریای خزر داشته باشند». نکته اینکه بعد از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، وضعیت حقوقی این دریا به‌طور کلی تغییر کرد و از آن زمان به بعد هم مذاکرات زیادی برای تعیین رژیم حقوقی جدید خزر صورت گرفت.
بنابراین بحث رژیم حقوقی دریای خزر و حفظ حقوق و منافع ایران در منطقه، موضوع مهم حقوقی است که طبق معاهدات و کنوانسیون‌های بین‌المللی مربوط به دریاها بین کشورهای مشترک قواعد و تعاریف مشخصی دارد. اما موضوع اینجاست که اگر چه طبق قرارداد ۱۹۲۱ حق کشتیرانی بین ایران و روسیه بالاسویه بیان شده که به معنی سهم ۵۰ درصدی و حق مشترک است، اما طبق اظهارات کارشناسان مربوط، روسیه همان‌طور که سهم ایران از بستر دریا را نادیده گرفته است، سعی کرده دراین‌باره نیز سهمی از سطح دریای کاسپین را تا حد بسیار بالا و درخور توجهی نادیده بگیرد. اخیراً هم محمدجواد ظریف، وزیر خارجه دولت روحانی، در جمع دانشجویان در پاسخ به سؤال دانشجویی درباره سهم ایران از دریای کاسپین توضیحاتی داد که به ابهامات در این زمینه افزود و منجر به واکنش بهرام پارسایی، سخنگوی فراکسیون امید مجلس دهم شد. او در واکنش به سخنان اخیر ظریف درباره سهم ایران از دریای کاسپین، با «شرق» گفت‌وگویی داشت که در ادامه می‌خوانید.

چرا به‌مجامع بین‌المللی شکایت نکردید؟

بهرام پارسایی، نماینده مردم شیراز و سخنگوی فراکسیون امید مجلس دهم، در واکنش به اظهارات اخیر محمدجواد ظریف درباره سهم ایران از دریای کاسپین، به «شرق» گفت: «سخنان اخیر دکتر ظریف که سایت جمران منتشر کرد برای من شوکه‌کننده بود. ظاهراً ایشان با دانشجویان مرتبط به سؤال یکی از دانشجویان درباره سهم ایران از دریای کاسپین صحبت کرده بود که پاسخ‌های به‌ساختن همراه با عصبانیت و از موضع بالا و تحکم با دانشجویان است. بنابراین از توضیحات همراه با عصبانیت او به‌عنوان یک دیپلمات کارکنسته و استاد دانشگاه متعجب شدم».

او ادامه داد: «از توضیحات آقای ظریف دراین‌باره به برداشت‌هایی رسیدیم که هر ایرانی وطن‌پرستی باید در مقابل آن حساسیت نشان دهد. ایشان درباره رژیم حقوقی دریای

کاسپین صحبت‌هایی داشتند که حاوی تناقضات اساسی است». پارسایی با یادآوری خاطراتی از دوره نمایندگی خود در مجلس دهم که ظریف را دراین‌باره مورد سؤال قرار داده بودند، بیان کرد: «در مجلس دهم از دکتر ظریف درباره رژیم حقوقی دریای خزر سؤال کردیم، اما هیچ‌وقت از توضیحات ایشان قانع نشدم. ما چند نفر از نمایندگان انگشت‌شمار مجلس دهم بودیم که نسبت به این موضوع منتقد بودیم و مصاحبه و نطق می‌کردیم و تذکر می‌دادیم. حتی بعد از قانع‌شدن، در تذکر می‌شنفاهی به دکتر ظریف گفتیم اگر این‌طور است که می‌گوید، متن توافق‌نامه را منتشر کند تا حقوق دان‌ها و تاریخ‌دان‌ها و استادان که آگاهی بیشتری در این زمینه دارند، نظر بدهند». سخنگوی فراکسیون امید مجلس دهم ادامه داد: «بعد از آن خود آقای ظریف از فراکسیون امید خواستند جلسه‌ای ترتیب دهیم و در آن جلسه صحبتی کردند که با انتقاد تند ما روبه‌رو شد. این‌ها گفتند که روسیه اکنون کشور متحد و همراه ماست و از این جهت که دوستان نماینده از روسیه انتقاد می‌کنند، روسیه ناراحت است و خواهان این است که انتقادها را تمام کنیم. اما ما با توجه به سابقه تاریخی که روسیه در قبال ایران داشته است و همواره در این شرایط هم ادامه دارد، این کشور را هرگز متحد خود ندانسته و نمی‌دانیم». «پایخ ما این بود که به عنوان نمایندگان مردم نمی‌توانیم برای خوش‌امدن روسیه دراین‌باره سکوت کنیم و طبق میل او رفتار کنیم. این برای من اصلاً قابل هضم نبود که چرا دکتر ظریف از نمایندگان خواست که صراحتاً دراین‌باره موضعی نگیرند». نماینده مردم شیراز در مجلس دهم اظهار کرد: «بنابراین صحبت‌های اخیر دکتر ظریف اگر به این معناست که می‌خواهد از مواضع کنوانسیون جامع خزر و رژیم حقوقی که در دولت آقای روحانی امضا کرده‌اند دفاع کند، باید با چند نفر آگاه منتقد موضوع بش